

OBSERVEREN EN RAPPORTEREN 2019-2020

Naam:

Voornaam:

Docent(e):

OPDRACHT 9: Inhoudelijke verwerking: hoofdstuk 3

Doelstelling:

- De student interpreteert de objectieve observatiegegevens vanuit zijn/haar referentiekader aan de hand van enkele richtlijnen.
- De student verruimt zijn/haar referentiekader vanuit nieuwe opgedane theoretische inzichten en verworven kennis.
- De student interpreteert steeds vanuit een veronderstelling.
- De student kan voorbeelden geven van veel voorkomende fouten bij interpretaties.

Deadline: vrijdag 08/05/2020

Feedback docent: vrijdag 15/05/2020

DEEL 1: Link de *onbewust werkende psychologische mechanismen* aan onderstaande praktijkvoorbeelden

Doelstelling:

- De student kan de onbewust werkende psychologische mechanismen herkennen in een praktijkvoorbeeld.
- De student kan eigen voorbeelden geven van de onbewust werkende psychologische mechanismen.

Opdracht:

- Link onderstaande praktijkvoorbeelden aan de onbewust werkende psychologisch mechanismen + gebruik het voorziene kader onderaan deel 1.
- Ga zelf op zoek naar één extra voorbeeld per psychologisch mechanisme.

Psychologisch mechanisme

- 1) **VERDRINGING:** Psychische ontkenning van hetgeen geobserveerd wordt. Kennis hiervan is er op zich wel, maar wordt psychisch ontkend. Vaak gezien wanneer eigen (correct) functioneren in het gedrang komt. Het niet willen zien.

- 2) **AFWEER EN ONTKENNEN:** Het niet willen zien uit angst voor de gevolgen van het eventueel waarnemen. Gevolgen kunnen zijn: veranderingen, in het gevaar brengen van eigen positie/eigenwaarde. Macht verliezen.
- 3) **PROJECTIE:** Eigen gevoelens, behoeftes en verlangens aan de cliënt toekennen.
- 4) **RATIONALISATIE:** Observatie wordt als beredeneerd waargenomen. Geen emotionaliteit waarnemen. Waarnemen wat in het beroepsschema of hulpverleningsschema past. Hierdoor kan waarneming misvormd worden geïnterpreteerd.
- 5) **IDENTIFICATIE:** Gedragingen en eigenschappen van de ander als persoonlijk eigen maken.
- 6) **REGRESSIE:** Vanuit eigen gevoelsleven waarnemen: bv. angst, vermoeid, een boon hebben voor iemand,... Observaties worden hierdoor sneller als angst, zwaar, positief,... geobserveerd.
- 7) **FIXATIE:** Vasthouden aan een bepaald standpunt, vanuit onvermogen, onmacht, gevoel incompetent te zijn.
- 8) **REACTIEDEFORMATIE:** Interpretieren vanuit eigen gevoel op de situatie/persoon.

Praktijkvoorbeelden

A) Praktijkvoorbeeld Fedasil:

Op de vergadering is een stevige discussie aan de hand. Je collega beweert dat er voldoende signalen zijn om te vermoeden dat Abdoul depressieve gedachten heeft. Jij beweert al enkele maanden van niet. Afgelopen periode merk je echter zelf ook meer en meer signalen op. Toch blijf je op vergadering het tegendeel beweren. Je wil geen gezichtsverlies lijden.

B) Praktijkvoorbeeld bijzondere jeugdzorg:

Begeleidster Sanne heeft een dikke boon voor Amani. Sanne heeft zelf een moeilijke jeugd gehad, waarbij ze weinig liefde en warmte heeft gekend. Amani is 6 jaar en heeft hechtingsmoeilijkheden. Sommige momenten kan ze goed samenspelen, andere momenten verloopt dit moeizaam. Op vergadering vertelt een collega dat Amani weer eens iemand gebeten heeft en ze dit probleem moeten aanpakken. Sanne ziet het 'probleem' niet. Alle kinderen bijten wel eens. Met veel liefde en warmte, zal dit vanzelf wel overgaan. Ze heeft zelf nog nooit gezien dat Amani iemand gebeten heeft. Tijdens de vergadering begint ze echter te twijfelen. Misschien heeft ze het wel al eens gezien? Wanneer collega's sommige situaties vertellen, beseft ze dat ze hierbij was en kan zich precies vaag iets herinneren. Ze beseft, dat ze misschien sommige situaties niet heeft willen zien.

C) Praktijkvoorbeeld bezigheidstehuis voor personen met een beperking :

An is een heel zorgzame, warme begeleidster. Zij is degene die je steeds naast een cliënt ziet zitten, in de groep aanwezig zal zien. Zij zit zelden in het begeleiderslokaal. Ze is heel zorgend naar cliënten toe: haarverzorging, nagelverzorging,... An zegt dat ook dat de cliënten hier veel behoefte aan hebben. Volgens haar bloeien ze open bij lichamelijk contact. Cliënten vragen dit zonder woorden.

D) Praktijkvoorbeeld bezigheidstehuis voor personen met een beperking :

Vera is een enthousiaste begeleidster. Ze doet werkelijk alles voor haar cliënten. Dagelijks heeft ze nieuwe frisse ideeën om uit te voeren. Ze is ook gestart met wekelijkse wandelingen. Vera ziet vanuit haar enthousiasme niet dat sommige cliënten overvraagd worden. De vele wandelingen gaan hun petje te boven. Vera merkt deze signalen niet op en blijft enthousiast verder wandelen.

E) Praktijkvoorbeeld bijzondere jeugdzorg:

Sofie werkt in een zeer gestructureerde groep. Alles verloopt stipt volgens een strak schema. De jongeren van deze groep, zijn hier geplaagd omdat ze nood hebben aan deze structuur. Sofie beweert dat de jongeren er eens deugd van zouden hebben om af te wijken van deze structuur. Ze vindt dat de structuur verstikkend werkt. Ze organiseert hierdoor op woensdag een lange 'vrije namiddag', zonder dagstructuur. De jongeren van haar groep ervaren echter veel veiligheid dankzij deze structuur.

F) Praktijkvoorbeeld Fedasil

Stefanie heeft afgelopen periode verschillende agressie incidenten meegemaakt. Hierdoor is ze erg angstig geworden en tracht ze agressie uit te weg te gaan. Abdoul is een 19-jarige Afghaanse stevig gebouwde jongeman. Hij is erg stil en introvert. Collega's hebben het vermoeden dat hij depressieve gedachten heeft. Stefanie mijdt Abdoul. Ze kadert veel van zijn gedragingen als afwijzend t.o.v. haar. Ze vermoedt dat Abdoul zich boven haar wil zetten en geen contact wil met haar. Ze kadert zijn gedrag als dominant t.o.v. haar en gaat hem uit de weg. Abdoul is echter erg verlegen en praat geen Engels of Frans. Hij kent ondertussen al een paar woordjes Nederlands, maar is erg beschaamd om zijn uitspraak. Hierdoor zegt hij weinig en antwoordt soms niet.

G) Praktijkvoorbeeld dagcentrum bijzondere jeugdzorg

De ouders van Benjamin zijn er het hart van in, ze hebben het advies gekregen om hun zoon residentieel te laten opnemen. Carole begeleidt deze ouders al jaren, kent hen vanbinnen en vanbuiten. Carole zet zich naast de ouders, ook zij gaat niet akkoord met dit advies. De rest van het team ziet echter voldoende signalen waarbij het duidelijk is dat de veiligheid van zowel Benjamin, als de gezinsleden in het gedrang komt. Carole weerlegt elk argument met eigen argumenten. Ze lijkt niet voldoende objectief naar de situatie te kijken en denkt erg mee vanuit de emotionaliteit van de ouders.

H) Praktijkvoorbeeld bijzondere jeugdzorg:

Op de vergadering is een stevige discussie aan de hand. Je collega beweert dat er voldoende signalen zijn om te vermoeden dan Amani ADHD heeft. Je andere collega herkent echt vooral signalen van hechtingsmoeilijkheden. Beide collega 's zijn hetzelfde gedrag aan het kaderen binnen hun eigen vermoedens en trachten collega 's hiervan te overtuigen. Het is voor hen duidelijk dat Amani 's gedrag om een duidelijke diagnose vraagt.

Psychologisch mechanisme	Praktijkvoorbeeld (Geef de letter)
(1) Verdringing	
(2) Afweer en ontkennen	
(3) Projectie	
(4) Rationalisatie	
(5) Identificatie	
(6) Regressie	
(7) Fixatie	
(8) Reactiedeformatie	

Deel 2: Zet je eigen interpretatie om in instructies voor iemand anders

Doelstelling:

- De student kan op basis van zijn observaties en interpretaties de nodige duidelijke instructies geven aan iemand anders.
- De student kan instructies geven zonder gebruik te maken van gedeeld begrip.

Opdracht:

- Bekijk de onderstaande tekening en vraag aan een gezinslid (# corona) om deze te tekenen op basis van wat jij hem/ haar zegt.
- Check nadien de tekening.

1. Beschrijf wat jij moeilijk vond wanneer je de instructies gaf.
2. Vraag aan je gezinslid wat hij/zij moeilijk vond om te tekenen o.b.v. jou instructies.

Deel 3: Interpreteren

Doel:

- De student kan benoemen hoe zijn observatie gelinkt is aan zijn eigen referentiekader.
- Een interpretatie wordt steeds in **veronderstellende zin** geformuleerd.

Opdracht:

- Geef van onderstaande foto één interpretatie waarbij je vertrekt vanuit je eigen referentiekader.
- Leg uit waarom deze interpretatie vertrekt vanuit je eigen referentiekader.

1. Interpretatie:

2. Uitleg: